

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
 VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠEŠŤNÁŠŤ STRANÁCH.

Predplatná cena :

Na celý rok — — 4 koruny — hal.
 Na pol roka — — 2 " — "
 Na štvrt roka — — 1 " — "
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor :

Dr. ALEXANDER ERNSZT,
 páp. komorník.

Majiteľ a vydavateľ :
 JÁN MOLNÁR.

Redakcia a vydavateľstvo :

Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. cím.
 Nem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin
 ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dia tarify.
 Rukopisy sa nazpak nedávajú.

Na Turice.

Po Nanebevstúpení Pána desiateho dňa ráno keď bola slávnosť Turic, učedníci i s Mariou svätou Matkou Ježiša, navrátili sa do Jeruzalema a shromáždili sa v dome, kde Pán Ježiš pred šesť týždňami poslednú večeru bol slávil; zrazu povstalo veľké hučanie a hľa, Duch Svätý zostúpil v podobe ohnivých jazykov a naplnil duše shromáždených veriacich hojnosťou božských milostí a začali hovoriť rozličnými jazykmi. Po zostúpení Ducha Svätého apoštoli začali účinkovanie svoje a zvláštne Peter s podivnou smelosťou a krásnou rečou ohlasoval

Ježiša Krista vykupiteľa. Ktorí uverili, tých hneď pokrstili; v mene Pána, mnohé zázraky činili. Preto aj hneď mnoho tisíc ľudí nasledovalo Krista Pána, ktorých potom kresťanmi meno-

vali. Apoštovia Pána a prví kresťania hrozné prenasledovania trpeli zo stránky zaslepeného azlostného židovstva. Predpovedal to Pán, keď riekol učedníkom svojim: Keď príjde Utešiteľ, ktorého pošlem od Otca, ten Duch pravdy, ktorý pochádza od Otca, on vydá svedectvo o mne, i vy budete vydávať svedectvo, lebo ste so mnou od počiatku. Toto som vám rozložil, aby ste sa nepohoršili. *Vyženu vás von zo škôl, bo prichádza hodina, že každý, kto*

Manželka anglického kráľa.

vás zabije, bude sa domnievať, že tým preukazuje službu Bohu. A toto učinia vám pretô, pretože neznajú Otca, ani mňa. Ale toto mlúvil som vám, aby ste sa, keď raz príde hodina, rozpamätali na to, že som vám to ja predpovedal.

Vo veľký sviatok Turíc, zoslania totiž Ducha svätého každý veriaci katolík zvlášte za terajšej doby rozpamätáť sa má na výsudané slova Pána, bo všetko čo predpovedal učedníkom svojim, dôslovne ide sa vyplniť v katolíckej cirkvi Uhorska.

Učenie Pána Ježiša a jeho sluhov stroja sa vyhádzať zo škôl.

Cirkev katolícku, jej arcipastierov a kňazov tupia, hania, vláčia do čierneho blata, pozbavujú mena poctivého, znevažujú verejne pred celým svetom a toto činia preto, pretože neznajú Boha Otca a Syna Jeho Pána Ježiša Krista.

Činia to slobodní murári, zaslepené židovstvo a liberáli, každého politického náteru. Slobodní murári posiaľ len potajomne kovali ich záhubné plány, zaslepené židovstvo bez hluku vyžieralo kresťanov Uhorska, liberáli nemali smelosti verejne vystúpiť. Prítomne ale, odkedy gróf Khuen Héderváry svedovo rozhoduje nad osudmi Uhorska, nepriateli kresťanstva vystupujú ako vztekli dravci a snažia sa jedon druhého prevyšovať v nestydatosti.

Na heslo vydané z tmavých jaskýň slobodnomurarských, kresťanstvo a v prvom rade katolíkov opovažujú sa napádať už i v krajinskom sneme. Smutné figúry ako sú Zigmund Várady (žid, slobodný murár), Vilhelm Vážonyi (žid, slobodný murár a demokrat), Filip Darvai (žid, slobodný murár), Julius Rosenberg (žid), Ernest Bródi (žid, slobodný murár), Pavel Sándor (žid), Samuel Kelemen (žid, slobodný murár), Alexander Pető (Polaček, žid, slobodný murár, demokrat), Pavel Farkas (žid, slobodný murár), nerobia z toho žiadneho tajomstva, že v parlamente *koncentrované nápady zavedú proti katolicizmu.*

Za prvého, ktorý v krajinskom sneme napadnúť mal katolíkov Uhorska, slobodní murári a liberáli vyvolili si zvestne známeho liberála osemaštyridsiatej Justhovej strany, žida Samuela Kelemena. Ten aj úlohu svoju vyplnil s takou nestydatosťou akú jedine od jeho plemena očakávať možno.

Keď rečník tento vykrikol: K oratovaniu uhorského liberalizmu pástou máme roztrepať všetky medze politických strán, schvalujuce, hlučné výkriky ozvaly sa z Justhovej, čiastočne z Kossuthovej, z pracovnej, ba ešte aj z Andrásyho ústavnej strany.

V parlamente vysvitlo dnes nepodvratne, že Justhová strana nielen v záujme volebného práva spojila sa so socialdemokratmi a so slobodnými murármi, lež že premenila sa v stranu antikatólicku, v ktorej strane prvú basu hrá žid Samuel Kelemen.

Liberáli teda znovu vrhli cirkevnú politiku do krajinského domu. Nešlechtná práca slobodných murárov podarila sa čiastočne. Ťažkým časom hľadá v ústrety Katolíctvo Uhorska.

V nastávajúcich bojoch na nikoho a na nič nemôžeme sa spoliehať, jedine na silu, pevné spoludržanie katolíkov, na vernosť a nezklatnú oddanosť ľudu k našemu svätému náboženstvu.

Vodcovia katolíkov slušnú odpoveď dali a dajú v parlamente na bezočivé nápady slobodných murárov, aby ale práca kresťanských vyslancov v krajinskom sneme tým úspešnejšia bola, **bezodkladne treba ľud poučiť o nastávajúcich bojoch. Ľudové shromaždenia treba vydržiavať po celej krajine a z týchto s dôrazom protestovať proti všetkému, čo židia Kelemen, Váradi a druhovia proti katolíkom vystrájajú v krajinskom sneme.**

Keď liberáli k oratovaniu liberalismu pástou idú rozdrúzať medze ich politických strán, katolíci zarovnak povzniesť sa majú nad všetky deliace ich zásady politické **k oratovaniu kresťanského Uhorska a k zabezpečeniu náboženských práv katolíkov.**

Liberáli vojnu opovedali katolíkom!

Nech na to ozve sa a slušnú odpoveď dá katolícke obecnstvo.

Prijd o Bože Duchu svätý, posilňuj nás v boji za práva cirkvi a kresťanské Uhorsko!

Za práva katolíkov.

Slobodní murári od istého času neslýchanou vzteklosťou napádajú *marianské kongregácie* a všetko čo je katolícke. Na tieto nápady v snemovom zasadnutí v mene kresťanskej ľudovej strany 22. mája odpovedal a spolu všetky

záležitosti, ktoré katolíkov Uhorska zaujímajú v nasledujúcej peknej reči podotknul pápežský praelát

Ján Molnár.

Ján Molnár: Ct. Snemovňa! (Čujme! Čujme!) Jestli kedy alebo kde, to zaiste z príležitosti pojednávania rozpočtu kultu a výučby spomenutí mi treba náboženskú politiku kresťanskej ľudovej strany. Tí, čo tak vrele žiadali, aby do života uvedené boli nové zákony cirkevnopolitické, jednotajne to povedali a tvrdili, že tie zákony slúžiť budú k upevneniu náboženstva, k pozdvihnutiu mravnosti, zvlášte ale k zabezpečeniu tenkrát udajne porušeného pokoja medzi konfessiami. Tí zas, čo boli proti utvoreniu týchto zákonov, boli tej mienky a tvrdili, že spomenuté cirkevnopolitické zákony otvoria jedine prúdy radikalizmu ohľadom mravnosti a náboženstva, že teda nepopravia spoločenský život, lež oproti tým viacej ho zhubia. (Čujme! Čujme!) Že z týchto dvoch táborov ktorý mal pravdu, o tom neodškripiteľne svedčí tých krátkych 15 rokov, ktoré uplynuly od tých čias, čo tieto zákony do života boli uvedené. Následkom týchto zákonov je: všestranné zdvíhajúce sa

Klesnutie mravnosti.

Tu hľa, ct. Snemovňa, tieto zákony v prvom rade v duchu a vo viere ľudí celkom pomútily pochopy, aké odjakživa *panovaly o stave manželskom*. Predtým na takých čo žili v stave svetkými zákonmi síce povolenom, lež dľa zákonov náboženských zakázanom, krivým okom hľadeli v spoločnosti a odťahovali sa od nich tak že skrze to na neporiadny ich stav upomenutí boli, včul ale, odkedy tie zákony do života uvedené sú, nikto nehľadá viac na taký neporiadny stav druhých a tí aj slobodný prístup majú do najprednejších spoločností. Alebo snád spomenúť mám hrozné, z roka na rok vzťahujúce sa rozlúčenia stavov manželských, ktoré po celom širom svete hlavným merítkom sú nábožnosti a mravnosti a poukazujú na zklátenie sa základov spoločnosti! (Hluk z krajnej lavej.) A k tomu, ct. Snemovňa, tisíce a tisíce ľudí opúšťajú vieru a prihlasujú sa k beznáboženstvu, čo pravda tiež nesvedčí o zdvíhaní sa nábožnosti.

Predtým kde-tu tiež bolo čuť o záhubných

zámeroch, ktoré napádaly vieru, vlast a iné veci, ideále, aké ľudská spoločnosť vždy za sväte držala a ctíla; odkedy ale do života vstúpily zákony cirkevnopolitické, spomenuté zkazonosné zámary bezúzdne zuria v shromaždeniach živým slovom, na písme v tlači, v umeniach, po verejných miestach, na katedrách učbárov a destrukčivným duchom všade a všetko hrozia zničiť. (Tak je! Pravda! Schvalovanie z prostriedka. Hluk.)

Veď od tých čias šíri sa v obrovských rozmeroch *socialdemokracia*, ktorá vystatuje sa tým že nemá vlasti. Od tých čias sverbovaný bol a vztekle napáda nás tábor slobodomyselníkov; od tých čias začínajú tak veľmi vykrikovať ctení *slobodní murári*, od tých čias mravne tak hrozne upadlo nejedno divadlo; od tých čias náramne surovou stala sa veľká čiastka verejnej tlače; odtedy celú krajinu, po verejných miestach, obchodných výkladoch zaplavily vlny pornografie, nestydatých obrazoch a kníh, pred ktorými sotva možno zachrániť i mládež v najútlejšom veku. A odtedy zdvíha sa nadovšetko počet *samovraždi*, tak že neraz len tu v Budapešti 8—10 takých smutných pádov príhodi sa v jeden deň. (Hnutie.) Z tej príčiny prosím aj pána ministra kultu, aby čím skorej začal revíziu tých nových cirkevnopolitických zákonov asíce s tým, že krajinskému snemu v najbližšom čase predostre návrh na zrušenie zákona o beznáboženstve. (Schvalovanie z lavej strany. Hnutie z krajnej lavej.)

Samuel Kelemen: Zrušenie civilného manželstva teda odpadlo!

Ján Molnár: Neodpadlo a neodpadne, ja som len to povedal, aby revízia cirkevnopolitických zákonov začala sa so zrušením zákona o beznáboženstve. (Hnutie z krajnej lavej. Čujme!)

(Dokončenie nasleduje.)

Vláda, kde je práca?

V uhorskej krajine boli už rozličné vlády. Každá z nich zostavila program, dľa ktorého spravovať mala krajinu v záujme a k prospechu obyvateľstva.

Lenže ktorá vláda zadržala svoj program? Ktorá vláda pracovala na zveladení kresťanského obyvateľstva?

Ani jedna. Preto upáda náš ľud a preto opúšťajú statisíce svoju domovinu, ktorá nie je vstave dať chleba synom svojim. Keď ale všetky vlády mámily a zanedbávaly kresťanské obyvateľstvo, keď všetci ministri dosavádni hľadeli slúžiť molochu militarizmu: ani jedna zo starodávnych vlád neoklamala a neožobračila obyvateľstvo Uhorska natoľko, ako vláda Khuen-Héderváryho.

Nazvala sa pracovnou. S tým sa predstavila že utvorí poriadok v krajine a že bude pracovať a hľa, vyše roka vede táto vláda záležitosti krajiny, lenže jej prácu posiaľ nikto nevidel a zo sľubov svojich doteraz ani jedon nesplnila, bárs pred voľbami každý vládny kandidát klial na koalíciu a dušil sa, že Héderváry napravi všetko zlo a že na dlhé časy zabezpečí blahobyť krajiny.

Ľud veril a podľahol násiliu, ktoré Khuen použil pri krajinských voľbách. Bolo peňazi na podplácanie ľudu; bolo vojska a žandárov k dodávaniu liberálneho presvedčenia a bolo volebných predsedov, ktorí znali z menšiny väčšinu robiť!

Héderváry zviľazil na celej čiare. Slávu jeho pracovnej strany ohlasovali hory doly. Vláda s takou väčšinou zaplavila krajinský dom, akú mocou bajonetov sohnáť si vedel len starý Tisza.

Nuž a čo robí táto ohromná väčšina? Milí bratia moji, nech sa vám netiaží nakuknúť do krajinskeho domu — máte k tomu právo, veď je za vaše peniaze vybudovaný — a podívajta sa, ako pracujú ti chýrni mungovia Héderváryho, ktorí vám pri voľbách toľko nasľubovali! Málo z nich uvidíte, bo natoľko sú pilní a natoľko milujú prácu, že len podaktorý nazre do krajinského domu; nesmiete si ale myslieť, že preto tam pracoval, veď pracovať nevie, lež ide ta len z musenosti alebo aby pre seba daakú oročku u ministra vychodil. A je tých mungov do tri sto. S malými výnimkami sú to všetko sami lenivci. A to má byť strana narodnej práce! Čerta jazerného! Nikto neuvádza v posmech prácu natoľko, ako ju uvádza vláda Héderváryho.

Nuž a či je kresťanské obyvateľstvo Uhorska už natoľko šťastlivé, že nežiada prácu od vlády? Či u nás každej vrstve kresťanského obyvateľstva, nech si je to roľníctvo, priemysel-

níctvo alebo robotníctvo, tak dobre sa vodi, že v jeho záujme netreba nič pracovať? Kto je tu šťastnejší, kresťanské obyvateľstvo krajiny a či naši páni ablegáti?

Obyvateľstvo krajiny platí porcie. Znáša farchy. Trpí rôzne nesnádze. Kresťanský ľud sa zdiera, aby mal z čoho porcie platiť a čo dostane za odmenu? Páni ablegáti lenošia. Vyhýbajú krajinskému snemu aby sa nezodrali v práci a predsa prijmu plat za lenošenie, ba ich plat chcú si ešte aj povýšiť.

Takto vyzerá strana Héderváryho. Je to ozajsná živá mrtvola. Touto mrtvolou oblažil nás Khuen-Héderváry, gazda strany «práce». Nuž ale buďme spravедliví a nezapierajme zásluhy vládnych mungov. Áno, majú oni aj zásluhy, veď odhlasovali vyše tristo millioev na vojenské ciele. Kresťanské obyvateľstvo krajiny ich síce neoslavuje preto, bo to ide na jeho kožu a keď mu nestačí z krvopotnej práce, tam je Amerika. Oh, mnohých z našich krajanov vyhánja ta nedostatok a bieda. Ale zato vláda pracuje a ministri spolu i s mungovmi div sa nepotrhajú v práci! nie za kresťanské obyvateľstvo krajiny, lež za — židovstvo.

Politické prenasledovanie kňazov čacanského okresu.

Súdobné pojednávanie v Trenčíne. — Zahanbení liberáli.

Nasledoval k výsluchu žid Zigmund Schimek, Zjavil sa v bystrickej doline jako hrom z jasného neba; jakživ tam nikto o takomto Šmülovi nesľychal, len zrazu je tu a kde treba škeril sa proti kňazom, všade je prvý. Vysvitlo, že je podnotárom v Starej Bystrici a neunávený korteš liberálneho poldruha žida, baróna Léwaya.

Pod voľbou chcelo si toto chlapä volajaké zásluhy nadobudnúť, jako to z jeho výsluchu vysvitlo. Podchvostná koňská mucha je odporný dožierny tvor, taký židovský liberálny korteš je aj od koňskej muchy odpornejší. Vojde do súdobnej sieni, katanský pohľad hodí na kaplána Zaskvaru, jako keby ho chcel očami prehltnúť. Podoba jeho nemilý dojem učinila na všetkých prítomných; oči v jamách zapadlé, tvárne kosti

von trčia, tvár zchudnutá, černavo žltá, ruky vyschlé, nohy klátivé, na pol kola, celé chlapčisko zmorené, tak vyzerá, jako kostlivec a zdá sa každému, že slyší hrkotanie kostí tejto vychudlej neistým krokom sa klatiacej chorej postavy.

Jaký bol čerstvý, rezký, šikovný pod kortešačkou a včul tak vyzerá, jako keď by z ploska sa choval a v hrobe líhal. Povedali o ňom s polutovaním, že dlho nepotiahne. Tam ho parom zná, aký vred mu tak zaškodil? Či kortešačka, či mnoho práce v kancelárii, či dobrá chôva, či ho snád staré baby uriekly, či mu kde jaká dievka dala porobiť, či sa mu matka pohnula alebo mu láska srdcom a pečeňou kypí? Keby ho dakto za golier chytil, vytriasol by tohoto chlapa z tých širokých galhôt, že by ho v nich ani kúštik neostalo.

Na privítanie, aké sa mu pred súdom ušlo nebol prichystaný. Preto ho aj prvá predsedova otázka náramne zarazila a zamrzela, tak že ešte viac zbládnul a počal sa triasť jako osika a nevedel či je chlap a či baba.

Predseda: Vy sa chcete dať pokrstiť?

Sedok sprostoto hľadí, jako tela na nové vráta, nevie čo to má znamenať. Naľakane, jako keď ho pri huneúťstve dolapia, obzerá sa na všetky strany, žltocierna tvár hrá mu všetky barvy a mlčí. Všetko zvedave hľadí na predsedu a na svedka.

Predseda videl zmatok, v ktorom sa svedok nachodí, pomáhal mu z bahna a pýtal sa ho podruhé:

— Áno, správne sa vás pýtam, či sa snád chcete dať pokrstiť, ponevác pri vyšetovaní ste sa tak osvedčil, že vy bars ste židom, veľmi často chodievate do starobystrického rímsko-katolíckeho kostola.

Svedok chcel odpovedať, ale sa zajachтал, slovo mu ťažko prichodilo na jazyk; dobrú chvíľu brblal, potom si oddychnul a tichým hlasom povedal:

— Áno, keď som prišiel do Starej Bystrice vtedy som chodieval do katolíckeho kostola ku organu. (Je snád natoľko muzikálny, že zná hvízdať, zvoniť, verkel krútiť a mechy fahať? A dľa tejto poslednej schopnosti chodieval ku organu do katolíckeho kostola? Starobystrická cirkev nevedela si teda najst súdejšieho mechá-

tora, jako Sigmunda Schimka, podnotára, židáka? Red.)

Predseda: No keď ste chodil tam do katolíckeho kostola, slyšal ste tam aj kázne?

— Nie. (Teda predsa musel tam len mechy fahať, keď tam bol a kázne neslyšal. Red.)

— Len pod volbami som bol par razy v katolíckom kostole a prišiel som ta po kázni a vtedy som slyšal, že farár povedal: varujme sa Judášov. (Teda nebolo dosť, že notár Stenz chodil počas kortešačky do kostola, nebolo dosť že do civilu navlečení a do ženského rúcha preoblečení pohraniční policajti chodili na špehy do kostola, čo sa tam káže: ešte aj také židáckisko sa vopchá do chrámu božieho, aby čihal na každé slovo, ktoré duchovný otec z kazateľnice hlása, ktorému jako žid sa ani nerozumie a aby podchytoval kňaza v reči, jako farizeji Krista? Nech to slúži na slávu liberálnej strane. Ba čo by riekli starobystrickí židia, keď by do ich žinagogy notár Stenz alebo sirotsky Hancinszky sa strčil špehovať na slová rabinové? Red.)

Predseda: Na čo to farár rozumel, keď povedal: varujme sa Judašov?

— Nevie.

(Teda na jakom základe dvíhal kráľovský fiškus obžalobu proti pánu farárovi, keď o tej jedinej výpovedi, ktorú žid Schimek podnotár a liberálny inteligent udajne slyšal a nevedel na čo sa vzťahuje? Veď zákon zrejme hovorí, že len to je zakázané, aby kňaz verejne v ke stole na jednu alebo druhú politickú stranku navádzal. Krom kostola ale každému kňazovi je dovoleno aj kortešovať, aj navádzať voličov na ktorúkoľvek stranku a toto občanské právo svoje duchovní otcovia a vodcovia ľudu aj použili, a užívať budú vždy, bars aj sto fiškusov s celou armádou policajtov a žandárov by za nimi špehovalo. Je aj veľký rozdiel medzi kortešovaním kňazov, prívržencov kresťanskej ľudovej strany a medzi liberálmi. Ľudová strana a jej údovia dôvodami, statočným slovom, svojim programom, čestným nahováraním získajú svojich prívržencov, liberáli ale žranicou, pijatikou, podplácaním, hrozbami, násilnosťou a inými hnušnými, korruptnými nezákonnými spôsobami. Neskôr udáme aj dôkazy, ako kortešovali liberáli v čacanskom okrese. Red.)

Predseda: Máte vy osobnú známosť o tom, že by bol farár a kaplán búril náboženskými otázkami?

— Nemám.

— A od ľudí čo ste slyšal vraviť?

— Ľudia medzi sebou vyprával, že liberáli predajú Pána Boha.

— Kortešovali kňazi za ľudovú stranu?

— Neviem.

— Kortešovali židia za liberálnu stranu?

— Neviem.

Kráľ. fiškus: Bol ľud pobúrený?

— Áno, lež najviac len ženy. (Však má mnoho roboty s tými ženami! Len aby ho tie ženy neprevrátili hore koncom. Red.)

Fiškus: V akom poriadku sa v kostole od-
bavovalo? Kedy býva kázeň?

— Na konci.

Obranca *Gyuriss* ku svedkovi: Viete vy po slovensky?

— Áno.

— Povedal pán farár: varujme sa od Judášov. alebo varujme sa od falošných prorokov?

— To doista neviem. (Jaké to svedectvo, jaký to základ žaloby, keď doista ani nevie to, čo slyšal? Red.)

— Rychtár Hancsin pije?

— Áno. (Toto pekné svedectvo vystavil o svojom predstavenom pán podnotár. Red.)

Obranca: Tománkové plakáty došli do obecnej kancelárie a odtiaľ byly rozposlané a vy-
lepené?

— V kancelárii som ich nevidel, došli pri-
vátanou cestou.

— Rozdával ste vy tieto plakáty?

— Ano.

(Tu je teda rozluštenie tej veľkej tajnosti, prečo ľud Tománka neprijal, Tománkovi neveril, Tománka držal za žida, ktorý kňazské rúcho na seba navliekol, bo Tománek všetkých okresných židov mal za svojich pohoničov a pomocníkov a čo od žida pochodí, čo žid odporúča, k tomu náš ľud žiadnej dôvery nemá. Takto diskvalifikoval Tomanek svoj kňazský stav, to ctihodné rúcho, ktoré má nosiť a tie zásady, ktoré by mal zastupovať. Red.)

Obranca: Vy ste tiež kortešoval?

— Nie, bo sa mi nedalo, bol som len krátky

čas ešte v tej obci a mal som mnoho práce, od ktorej mi nezbývalo času na kortešovanie.

Obranca ho ale hneď zavrátil, keď sa ho pýtal:

— V Klubine vy ste ztrhnul ľudovú zástavu z domu rychtárovoho?

— Áno, lebo je to obecný dom.

Obranca: To není obecný dom, lež pri-
vátne bývanie rychtára klubinského. Rozkázal vám kto, aby ste tú zástavu strhnul?

— Nie, to sme sami od seba ztrhnuli. (Ej, pán rychtár klubinský, nevcdel ste na poval poslať za ním dajakého dobrého kocúra, čo by ho bol náležite poznačil na tvári lebo na rebrách? Veď vo vašom dome len vy ste pánom a nie ste povinný takú haňbu strpeť od takého chlapčiska, svoju úradnú moc nadužívajúceho. Red.)

Fiškus: Dalo sa to v obci na všeobecnú známosť, že ku voľbe budú potrebné svedectvá (karôtky):

— Áno, ja som tieto karôtky rozdával vo-
ličom.

— Teda nie kňazi dávali tieto karôtky?

— Nie.

— Chodili kňazi ku voličom? — pýtal sa ďalej kráľ. fiškus. (Pán fiškus by snáď najradšej zakazal kňazom, aby sa s ľudom a s vo-
ličmi stýkali a dovolil by to len notárom, židom a takým kňazom, ktorí za liberálnu stranu kortešujú jako Tománek. No nech to slúži pánu fiškusovi na zdravie. Katolícke duchovenstvo čacanského okresu ale zná dobre svoje občanské práva a nikdy nebude ku pánu fiškusovi do Trenčína behať o dovolenie, jako sa má s ľudom stýkať a pri voľbách držať a ktorú stranu odporúčať; v tomto len svoje svedomie a presvedčenie bude vždy nasledovať, keď sa to aj pánu fiškusovi nebude páčiť a čo sa aj celá liberálna banda rozpučí. Red.)

Obranca *Gyuriss* ku Schimekovi: Chodil hlavný slúžny Cselko z domu do domu?

— Nie — povedal Schimek. (A na Klubine čo hľadal, keď vodcu ľudákov Kubicu na 100 korún pokutoval? Red.)

Farár *Szvitek* ku svedkovi: Kde sa to bub-
novalo, že voličia budú ku voľbe karôtky po-
trebovať?

— To bolo na obecnom dome vyneseno.

— Bolo to aj vyubnovano?

— Tak som slyšal že bolo.

(Teda len slyšal, ale istotne netvrdí. To zaiste tak bolo na všeobecnú známosť dané, aby o tom žiadon ľudák známosti nemal. Takáto je liberálna rovnoprávnosť pri voľbách. Obecny dom v Starej Bystrici je strčený kdesi do kúta, že sa ani pes doňho nepotkne, bo tade žiadon nechodí. Keď teda ten oznam len tam vyvesili, alebo vybubnovali, o tom žiadon známosti mať nemohol. Keď ale bystrickí kňazi voličov svojich napomenúť chodili, aby si karôtky svoje vybrali bo ináče ich liberáli ani na Čacu nepripustia, aj to im pán fiškus má za zlé. Ja neviem, od kedy je to povinnosťou kráľovského fiškusa, všetko chváliť, pri všetkom mlčať čo liberáli robili a všetko karhať, všetko podozrievať, všetko za zlé mať, čo ľudová strana a kňazi činili? Red.)

Nedajme sa katolíci!

(Pokračovanie.)

Reč, ktorú v ohrožujúcom shromaždení budapešťanských katolíkov 14. mája povedal hlavný tajomník Katolíckej Ludovej Jednoty Štefan *Haller*, hlboký dojem učinila na početné obecnosť. Hlučné výrazy oduševnenia opakovali sa keď za tým hlásil sa k slovu bývalý minister pravosudia Géza *Polónyi*, ktorý reč svoju začal nasledovne:

Srdečne prosím vopred ľudove shromaždenie, aby pozdravenie svoje vyslovilo všetkým nábožným občanom Uhorska bez rozdielu vierovyznania a politického presvedčenia. V dlhom štyridsaťročnom účinkovaní dnes poprvé berem účasť v shromaždení, ktoré je konfessialneho rázu. Dnes aj, keď vojnu opovedajú náboženstvu a vlasti, neslobodno mi opustiť tú zástavu, ktorá povolaná je obrániť najdražšie dedičstvo našich predkov. Neprišli sme sem napádať, lež hájiť naše práva, ktoré sme prevzali od našich otcov, prišli sme sem brániť naše náboženstvo, aby sme ho neporušene odovzdali našim potomkom. (Hlučné schvalovanie.)

Drahí bratia moji! Vopred zložiť musím moje vierovyznanie. Ja som katolik a hrdý som že som katolíkom. Náboženstvo považujú za múdrosť potechy. Tohoto pokladu aj nikto ma nesmie pozbaviť. V najnovších časoch museli sme

zkúsiť, že nás najvzteklej napádajú tí, čo nechcejú uznať, že náboženstvo v každých okolnostach je najlepším lekárom. (Hlučné schvalovanie.)

My bojujeme proti tým čo nás napádajú. Náš boj je samoobrana! K lepšiemu porozumeniu treba aj označiť, kto sú tí, proti ktorým my bojujeme. My bojujeme proti tým, ktorí nás, naše náboženstvo, našu vlasť napádajú. (Tak je!) A kto sú to? Je to podivná fajta ľudí. Sú to židia, bez toho, že by boli izraeliti. (Hlučný smiech.) Boha zapierajú, pri tom ale klaňajú sa Mammonu, bohu peňazí. (Tak je!) Uctu k Matke Božej vyhlasujú za babonu, hneď ale stanú za marianskych husárov, keď obraz Panny Marie obejmú môžu na kremnických dukátoch. (Smiech.) Zapierajú Krista, hneď ale veria v ňom, ako sa im ponúka v cvindziacej minci. Zapierajú talmud, hneď ale nasledujú jeho záhubné učenie, keď majú z toho osoh. Zrúcať chcú všetky kostoly, pri tom ale vydržiavajú shromaždenia, v ktorých ohlasujú lásku k nenávisti. Toto sú tie krstice nášeho spoločenského života. Proti týmto my bojujeme.

Pripomenul rečník ďalej, že v bojoch proti náboženstvu najnovšie s tým heslom pracujú naši nepriateli, že skonfiskovať treba kňazské majetky. Nevedia to ale pochopiť tí zaslepenci, že tie majetky neni sú vlastnosťou kňazov, lež rímsko-katolíckej cirkvi. Aby aj katolíci v krutých bojoch za ich práva s istotou zvíťaziť mohli, z druhej strany tiež aby medzi konfessiami pokoj na vždy zabezpečený bol, potrebné je, aby pod vodcovstvom arcipastierov i všetky svetské živly spojily sa v jednom neodolateľnom tábore katolíckej autonómie pod zástavou, na ktorej stojí: Boj za náboženstvo a vlasť! (Zdlhavé hlučné schvalovanie a potlesk.)

(Dokončenie nasleduje.)

Smradocheus a Pinkus.

Jako poučuje z Galície do Uhorska vandrojúci starý Smradocheus svojho syna Pinkusa na hranici Uhorska.

Smradocheus: Ach chvála thebe thý vhel, Jehova (Bože), zhe sme už len thu! Phozri shýn môj Pinkhus, tho je thá krajina pre nás, mhádom a mliekhom thekúca, v kthorej shom

dávnejšie tri rhoky prhi mhojej rodine bol a o kthorej shom thi — keď sme bholi ešte v Rusku — mnoho bhol vyprával. Thy si chcel, abhy sme navzdhy len v Galicii zhostali, ale jach shom thi phovedal, že thám málo pre nhás tham už nhemožno dhubre khšefthy rhobiť, bho nhás tham už dhubre phoznajú, predhávane vutky od nás odobhierajú a dhávajú ghoom a nhás ani nenctia. Thu ale v thej pheknej uhorskhej krajine nhás privíthajú! Kdhe budhú thažkosti, premôžeme s pheňazmi, aj grencepholicmanov obmäkčime. Mhy si tho photom všetko vynahradíme. Vieš shyn môj, začneme len s chudhobným sklepíkom, ale mhúdre a mhúdre. Popri miešanom thovare predháme photajomky aj nečo phálenky, sladkhý liker pre žheny a aj thabaku. Ale mhúdre, abhy nás nedochvathili.

Pinkus: Ale phrosim tha tháteleben, nhás bocher (učiteľ) nhám bol rozprhával, že v Uhorsku sú tiež khonsumy pho dedinách, aj akhési spholky striezlivosti proti vutkhe a že sa rozširujú. Aj-vháj tháteleben, jhá sa toho veľmi bhojim!

Smradocheus: Nhü, syn môj Phinkus! Nemaj strach! Izrael všetko premôže! Phozbieraj tvoj phekný rozum a slyš nauku tvohjo starého otca! Bho nevjem, či jhá s thvojou stharou mhaterou ešte dlho bhudeme žif. Thu na hranici od Phoľskej sú ghoji ešte sprosthí, nemajú zreľý pochop o potravných spholkoch, jakho my, tho phísal môj bratanec z Uhorska. Vieš shyn môj, tie spholky sú pristathečné. Thy si možno ešte nepočul, čo je to stathočnoť, no, o thom ani nemusíš mnoho vedieť. Ja thi ale phovjem, jakho tho ghojovské (kresťanské) spholky smýšľajú a rhobia. Oni predhávajú thovar za fest ustanovené ceny, thovar nefalšujú, váhy a mierť mhajú akkhurát, nápoje čisté a nemiešané, ukradený ovos, zemjáky neprijmajú, na bhorg neradi dávajú a keď aj dhajú, lhen na krátke čas — a nepriphisujú. Tho je tu thá sthatočnoť! No ale, thy by si takto chytro nesbohatnul. Thie ghojovské a či kresťanské spholky a khupci chcú svojich ghojov pri prejavaní a khupovaní, pri uživaní nhápoja — jakho oni phovedajú — ku phoriadnosti priučať, abhy uživali zdravý thovar, aby od ustavičného bhorgovania odvykli a obzľáštne, abhy sa od páleného odučili. Lenže väčšia čiastka

tých ghojov nerozumhejú tej sthatočnosti. Naši praotcovia a brathia, thi stharí, múdri kupci a krčmári, aj therajší naši, pho iných cesthách vodili a vodia tých ghojov a khu inému ich privýkhali a oni ku thým stharým mhúdrym obyčajom a naukhám už thak privýkhli, a si ich thak zamilovali, že sa od nich chytro nedhajú odučiť a thú sthatočnoť ghojovských spholkov sami ghoji za hlúpoť phovažujú a len khu nám a khu nám tiahu, bo my sme mhúdri a pre hlúpých ghojov síkhovni. A že bhy si aj thy, shyn môj thaký mhúdry bol, phočúvaj, čo ti jach povjem. Predovšetkým o sthatočnoť nemaj velkhú stharosť, ale o to dbaj, abhy si múdry a dhobrý gšeft urobil. Vždy thak rob, abhy si planší thovar za lepši thovar a menšiu mieru za väčši predhával a bhudeš lacnejši, jako ghojovský sklep; žiadaj vždý o moho väčšiu cenu, jakho môžeš predať, abhy si mhal ghojom z čoho spúšťať, lebo ghoji sú veľmi navyknutí jednať sa a thak bhudeš pred nimi dobrého a štedrého srdca; váhy vždý maj dvojaké: stharé, labké a nové, so stharými váz a nové len financom a žandhárom ukhaž. I na bhorg dhávaj, majetným ghojom mnoho dávaj a čo bhy ti aj dlho treba bolo čakať, nežaluj ich, ale pripíš, syn mhôj, pripíš! A photom nežiadaj pheňaze ale si phýtaj obligaciu alebo kus zeme z roka na rok pod zemjáky, i pheňaze i thá zem o krátke čas tvoje budú; že jakhym spôsobom, to ti neskorej phovjem, keď bhudeme sami. Thakto urobíš velkhý a phekný gšeft. Keď budeš phálenku robiť, daj mhálo spiritusu a moc vody, ale dhaj do nej thabaku a nečo vitriolu, aby phálila a škrabala ghágorý ghojov a oni tvoju phálenku budú chváliť že je mocná, že je dhobrá, jakhej ghojovské spholky nemajú. Photom sa popijú, veľmi popijú a thy môžeš s nimi robhif čo chceš.

(Dokončenie nasleduje:)

POLITICKE CHYRY.

Miesto práv nové řarchy.

Vo Viedni veľmi dobre kunštovali, keď splnomocnili grófa Khuen-Héderváryho, aby si sostavil takú vládu a väčšinu, ako sa mu ľubi. Vedeli tam popredku, že Héderváry a jeho väčšina ochotne vyplnia všetky žiadosti viedeňské,

zvlášte poťažne vojska. Preto z Viedne tolko obetovali na posledné voľby v Uhorsku. Že sa nezklamali, vysvitá to z tej zákonnej predlohy, ktorú minulý týždeň minister honvédstva o vojenskej reforme predstrel krajinskému snemu. Z tejto predlohy vidíme, že miesto práv čakajú na nás zas nové a hrozné farchy.

Posiaľ k spoločnej armáde brali u nás 44.076 rekrútov a k honvédstvu 12.500 rekrútov, súhrnom teda 56.576 rekrútov.

Dľa novej reformy odoberú k spoločnej armáde 68,187 rekrútov a k honvédstvu 25.000 rekrútov, teda dovedna 92.187 rekrútov. Mungovcom máme teda čo ďakovať, že nám každý rok o 36.611 mladíkov viacej vezmú ku vojančine, ako posiaľ.

Kresťanská ľudová strana bojovala za dvoročnú službu vojakov. Nuž mungovci ich reformu tak vyfundovali, že by cez dva roky slúžiť mali len pechúri, husári, delostrelci a nižšia šarža vôbec slúžiť má cez tri roky.

Učiteľov brali posiaľ do rezervy. Dľa mungovskej reformy ale každý rok assentovať majú tisíc učiteľov, ako keby v Uhorsku nebolo málo škôl a učiteľov.

Vojančina koštuje ale mnoho peňazí. Dľa mungovskej reformy na vojenské potreby o 142.6 millionov viacej bude treba platiť, ako posiaľ. Čo všetko dobrého dalo by sa previesť za túto hroznú summu. Koľko škôl, nemocníc, sirotárov by sa z toho mohlo vystaviť, koľko malým gazdom, remeselníkom, robotníkom dalo by sa z toho pomôcť. Tak ale všetko ide na mizinu. Mungovci sa ale pri tom veľmi dobre cítia. Čo sa oni starajú o to, kde ľud vezme peniaze na splatenie tejto hroznej farchy! Takto gazdujú mungovci!

Michal Zsilinszky.

Kto by u nás neznal toto meno? Vztekľý tento nepriateľ katolíkov vydal najnovšie jeden spisok, v ktorom dľa jeho zvyku osočuje, pomlúva a znevažuje katolíkov a katolícke záležitosti predstavuje v cela nepravom svetle. Prečo Michal Zsilinszky nezametá pred svojím domom? Prečo sa nerozpisuje o záležitostiach luteránskych, prečo nehladá jeho vnukov vyslobodiť z áreštu, kde sedia pre zavraždenie Achima?

Zo snemovne.

Z príležitosti pojednávania rozpočtu ministerstva kultu a výučby, krajinský vyslanec Štefan Rakovszky v snemovom zasadnutí 29. mája rečnil o otázkach verejnej výučby, o fabrikovaní učebných kníh, o destruktívnom smere liberálov, o slobodných murároch a o nápadoch, aké slobodní murári a židia dovoľujú si na marianské kongregácie. Reč táto vzbudila pozornosť všetkých kruhov politických.

Kresťania katolíci, čítajte len dobré katolícke knihy a časopisy!!

Z CUDZOZEMSKA.

Voľby v Portugalsku slobodní murári s hroznými atrocitami previdli 28. mája. Slobodní murári udajne zvíťazili pri voľbách.

Vitazstvo revolucionárov v Mexiku. V tejto nešťastnej krajine, kde roku 1866. revolucionári zastrelili cisára Maximiliana, brata jeho veličenstva kráľa Franca Jozefa I., od dlhšieho času vypukla zas revolúcia. Revolucionári zaujali hlavné mesto a president republiky Porfirio Diaz prinútený bol zadakovať.

BESEDNICA.

Kuchár na hone.

(Skutočná udalosť.)

Roku 190* dňa 20. decembra dostal som telegramm, ktorý bol pre mňa rozkazom a sice, aby som na druhý deň rano o pol 8. hodine s poľovníckym osobníctvom, honcami a kopovmi bol hotový na hon tri dni trvajúci. Stalo sa. Plán ku honu na bystronohé srnky bol spoločne ustálený.

Pri «studenej vode» v poľovníckom byte máme všelcia cez dve noci odpočívať a za tri dni asi 12 srn zastreliť.

«Studená voda» je poľovnícky, z dreva postavený dom, s dvoma izbami a veľkou kuchyňou, dosť pohodlne zariadený pre poľovníkov. Leží nad troma veľkými dolinami; Kúr, Hradské a Ozhora, 1018 m. nad

morom, s utešeným výhľadom na považskú dolinu, Turiec a na Liptov po Ružomberok. Táto výšina «Sv. Huberta» dostala meno od tam sa nachádzajúceho studeného prameňa.

Na hone mimo osv. pána N. bolo nás 7 jágrov, kuchár, 8 honcov a 6 kopovov. Pán N., na ktorého rozkaz sa dial celý hon, doviedol so sebou z dolnej zeme kuchára, ktorého mal rád a všeličo mu povolil, tak aj to, že si smel jednu flintu so sebou doniesť.

Potravu vyniesli honci bez meškania rovno do poľovníckeho bytu «Studená voda», mimo toho každý zo strelcov mal v loveckom sajdáku na jeden deň potrebnú potravu a — dľa obyčaje — daktorí aj «potúzenie».

Prv, jako by sme všetci spolu boli prišli ku «Studenej vode», spravili sme hon bez honcov, len s troma kopovmi, ktorý trval až do jednej hodiny popoludní. Šťastie nám neslúžilo, lež zverine áno, lebo sme nezastrelili nič.

Ja, chcejúc »haňbu« zakryť, prosil som pána N. o povolenie sriadit ešte jeden hon, o ktorom som predpokladal, že bude mať prajnejší výsledok. Povolenie bolo, ale pán N. bol ukonaný a sám išiel ku «Studenej vode». Kuchár tiež dostal povolenie s nami ostať. Ponevác ale v jeho živote ešte nebol v toľkých horách a vrchoch, bolo sa čo obávať, že zablúdi a preto sme ho držali pri nás. Pri rozostavení jágrov kuchára som postavil na grúň Javorina k samotnému stromu a prisne som mu prikázal, aby odtiaľ neodišiel bezo mňa. Ja som ostal asi sto krokov od neho stáť.

Hon sa započal, za krátku pol hodinu padly tri rany a o tri bystronohé srnky bolo menej v mojom revíre.

Kopovi ešte hnaly a krásny srnec bežal rovným smerom na kuchára. Tento páli raz, dvarazy a srnec má behy zlámané, vráti sa od grúňa na dol. O malú chvíľku kopovi ho doháňaly a kuchár pre jemu neobyčajný zjav rozdráždený zabudol na môj rozkaz a dal sa v nohy za postreleným srncom. Ubočie bolo prikre, ľahko sa išlo kuchárovi nádol, viac sa šmikajúc ako idúc. Asi o 10 minút už bol kuchár aj s kopovmi pri srncovi, ja som naskutku dvoch silných honcov poslal pre srnce a kázal som im, aby aj kuchár s nimi prišiel na grúň, kde som dal na trúbe znak ku schôdzke.

Tam sme čakali dosť dlho. Zvečieralo sa. Dal som rozkaz, aby všetci jágri s honcami a so zastrelenou zverinou odišli ku «Studenej vode», sám som ostal čakať kuchára a jeho sprievod.

Odrazu honci prídu so srncom. Pýtam sa, kde je kuchár? Odpoveď bola, že ide za nimi. Čakáme, trúbim, volám, strielam, ale kuchára nikde. Že vraj nevládal s nimi hore vrchom. Zotmievalo sa. Čo tu teraz robiť? Štyri srny sme mali, ale kuchára sme ztratili, ľnšej pomoci nebolo, ako celú vec oznámiť pri «Studenej vode», kde sa už aj tak s túžbou čakalo na kuchára.

Samo sebou sa rozumie, že prekvapenie bolo ne-

príjemné pre každého, ale najviac pre mňa, ponevác sa bolo čo obávať, že kuchár v tej tuhej zime môže zamrznuť. Hneď sa porobily poriadky ku hľadaniu kuchára. Boli rozposlaní jágri s honcami, dvaja a dvaja spolu, na všetky strany, kde sme predpokladali, že tam môže byť kuchár.

Pán N. a ja sme ostali u «Studenej vody», rozmýšľajúc nad kuchárovým osudom.

Prvý chýr nám doniesol starý Slaný o 10, hodine vočer, že kuchára nikde nemohol najst. O jednu hodinu neskoršie zas prišli dvaja. O kucharovi ani chýru. Mysleli sme si, že snád siel do horárne, ale asi o dvanaštej sme sa presvedčili o nepravdivosti toho, keď jedna patrola vrátila sa od horárne, pol tretej hodiny vzdialenej od «Studenej vody» a zas ani najmenšieho chýru o kuchárovi.

Naša omrzlosť a nespokojnosť dosahovala najvyšší stupeň, keď počujeme nad kráľovou» Jura Ondráša silno kričať:

— Kuchár sú tu!

— Chvála Pánu Bohu! — zavolali sme skoro jednohlasne.

Dlho sme nečakali a kuchár prišiel, vlastne neprišiel, lež ho tak dovliekli napoly zmrznutého, ale jako pred pol hodinou sme boli všetci zarmútení a ustrachovaní, tak sme naraz ostali všetci veselí a namiesto čo mal kuchár pre nás varit, my sme varili jemu čaj aby k sebe prišiel.

Ten večer žiaden nedohováral kuchárovi za jeho priestupok. Zbývajúci čiastku noci sme veselo strávili a k ranu aj chutne zaspali.

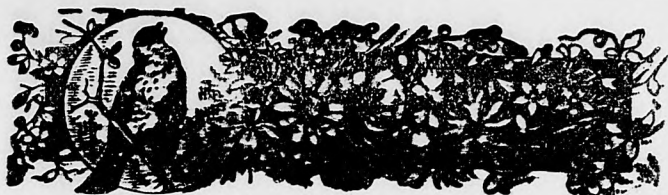
Druhý deň kuchár musel ostať v kuchyni u Studenej vody chystať obed. My sme poľovali, šťastie nám prišlo tak, že na tretí deň sme už nemali čo strielať.

Kuchárovi sme to nechcefi darovať, že nám tolkej mrzutosti narobil a preto sme sa usniesli na tom, že kuchára «pripovieme» medzi jágrov. Dovoľenie k tomu sme dostali.

Po večere sme dali srnce a toho istého, do ktorého kuchár strelil, sniesť z pevaly do kuchyne, Willigera, jako najlepšieho strelca zpomedzi nás, sme nahovorili, aby on prevádzal príroveň na novom jágrovi to jest kuchárovi, až konečne chytia štyria honci kuchára a položia doluznačky na srnce. Williger vezme na miesto ramára lieskovicu a v mene jágerskej obyčaje číta a prikľadá jednu za druhou kuchárovi. Malo ich byť dvanásť, ale na prosbu kuchárova že radšej vymení tú druhú polovičku, z tých dvanástich sme mu spustili. Kuchár dal honcom, za to že ho položili na srnce, na prepitné.

Tak sme pripovedali kuchára za jágra, ktorý snád ešte aj dnes pri sporáku pripravuje to — čo jágri zastrelia.

**Zadovažujte predplatiteľov pre
«Krestana!»**

CHYRNÍK.

Zdravotný stav jeho veličenstva kráľa je stále dobrý. Jeho veličenstvo 1. júna odcestoval z Gödöllöva a s celým sprievodom presťahoval sa do Schönbrunna.

Inštalácia osvieteného pána biskupa čanádskeho. Nového čanádskeho biskupa Juliusa Glattfeldera v nedeľu 28. mája uviedli slávnostne do úradu v Temesvári. Inštaláčn é obrady začaly sa rano o 9. hodine v biskupskom stolnom chráme, kde boli prítomní početní cirkevní hodnostári, zastupitelia stolice a vojska. Kňazstvo na čele s vysväteným biskupom Jozefom Némethom vívalo osvieteného pána biskupa Glattfeldera. Po odspievaní «Ecce Sacerdos» bol prečítaný kráľovský rukopis, ktorým jehe veličenstvo Glattfeldera vymenúva za biskupa a potom pápežská bulla, ktorou svätý otec potvrdil vymenovanie. Zatým nový osvietený pán biskup ktorého pozdravil biskup Németh, povedal svoju prvú arcipastiersku reč. Po slávnostach v stolnom chráme osv. pán biskup prijímal deputácie a na poludnie v biskupskej rezidencii bola hostina.

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie od 26. do 30. mája sviatosť birmovania udeľoval v obciach Somos, Tárcaszentpéter, Kende, Soóvár, Kakasfalu, Vörösvágás a Keczerpeklén, pri čom ho všade sprevádzal hlavný slúžny dr. Dezider Piller, nábožní veriaci oblúbeného arcipastiera prijali všade s veľkolepými slávnostami. — Dňa 28. mája vydržiavané bolo 30-ročné jubileum ženskej praeparandie mnišiek kláštora Uršuliniek. Pobožnosti začaly sa už večer 27. mája, za ktorej príležitosti dr. Emil Sebeczky, špiritual semenišťa, posvätil sochu božského srdca Pána Ježiša. V deň jubilea, za prítomnosti početného obecnstva v kláštorskom kostole bola sv. omša a slávnostná kázeň, ktorú držal dr. Aladár Kasztel, professor bohoslovía na tunajšom semeništi. — V kostole dominikánov májové pobožnosti k úcté Panny Marie slávnostne zakončili večer 30. mája. — Minulý týždeň vo viacerých dekanátskych okresoch duchovní a učítelia vydržiavali shromaždenia, v ktorých ohrozovaly sa proti hnusnému vystupovanlu slobodných murárov a volnomyselníkov, horliví učítelia ohrozovali sa zvlášte proti tomu, že socialdemokrati opovážili sa podaktorých z pomedzi nich ku sebe vábiť. — V abaujskej stolici lapili 60 vagónov. chrústov. V Košiciach lapili chrústov do 30 metr. centov. — Dr. Viktor Vitéz bývalý ablegátsky kandidát vstúpil do katolickeho patronážu ako zakladateľ a na domoveň sv. Jozefa daroval 40 korún. Manželka bývalého župana Ladislava Szalayho katolicemu patronážu darovala 20 korún. — Minulý týždeň žiaci viacerých ústavov budapešťanských v sprievode

ich profesorov navštívili kryptu kniežata Franca Rákócziho II.

Chýry zo Šáriša. Prešov: Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie, pretrhnúc udeľovanie sviatosťi birmovania v okrese sóóvarskom 28. mája prišiel do Prešova, kde slávnostne bol privítaný a v deň svojich menin sviatosť birmovania udeľil žiakom kláštora anglických mnišiek a prijal ich do kongregácie marianskej, popoludní bolo slávnostné prijatie do marianskej kongregácie žiakov v hlavnom kráľ. gymnaziume katolíckom. — Deputácia grécko-katolíckych duchovných biskupstva prešovského minulý týždeň predstavila sa ministromi kultu a vyslovila žiadosť, aby platy grécko-katolíckych duchovných z 1600 korún povýšené boly na 2400 korún. — V prešovskom gymnaziume matúrne zkušky vydržiavajú sa 7. júna. Zkuškam predsedá dr. Engelbert Mázy, hlavný direktor gymnázialnych škôl okresu košického. — Assentírka v šárišskej stolici zakončila sa s nebárs prajným výsledkom. Asi polovica vojopovinných nedostavila sa na assentírku, bo odcestovali do Ameriky, z tých ale čo sa dostavili, málo bolo súciéh k vojsku. — Gazdovský spolok stoličný i tohoto roku od ministerstva orby dostal 3200 korún, ktoré ako odmenu rozdať má gazdom pri výstavách, za dochovávanie peknej liehvy. — Spomenutý spolok s pomocou ministerstva orby dovážať mieni do stolice jalovičky pinzgauskej fajty na plemeno. Z počiatku prihlásilo sa ku tomuto 151 gazdov, ponevác ale zaopatrenie a dôvoz jalovičiek pridraho pride, dá si ich doviezť len 50 gazdov. *Bardíjov:* Tunajšie mesto zariadi sklad na drevo, aby mestské obyvatelstvo pohodnej a lacnej mohlo prísť ku kurivu. — *Gomboszentgyörgy:* Na tunajšiu uprázdnenú faru za dočasného správcu poslaný je Jozef Sznak, duchovný z Hajžlinu. *Hertnek:* Minulého týždňa na železničnej stneci srazily sa dva vlaky, pri čom poranené bolo viacej ľudu.

Chýry zo Spiša. V Kézmarku budovisko budúcej štátnej ľudovej školy má košťovať 157.000 korún. Mesto je hotové dať 100.000 korún a k zaokrytiu ešte chybujúciéh 57 tisíc korún chce pýtať štátnu podporu, ale kto vie, či ju dostane. — V Kézmarku pre okresný súd (bezirk) majú nový dom stavať. — Pavlanský učiteľ Jozef Lója vymenovaný je za štátneho učítela do Kaszakisváralja a biacovský učiteľ Ján Novák do Telekháza. — V Podhradí obnovujú katolícky kostol. — V Kézmarskom okrese z 499 vojopovinných ustanovilo sa na assentírku 182, odobrali 70. — Podhradský katolícky spevokol, ktorý teraz znovu začne účinkovať, má 158 údov, medzi tými 48 ženských. — Mesto Kézmarok minulého roku malo 364.095 kor. 70 hal. príjmov a 349.513 kor. 78 h. výdavkov. Občania platili 77 percentovú obecnú prirážkovú daň. Čistý majetok mesta obnáša 3,018.888 korún 23 halierov. — Vo Velkom Folkmári pri Gölnci dňa 15. mája zhorelo 16 domov. V Podhradí a na okolí chrústy strašne ohrýzly stromy, ktoré tak vyzerajú ako v zime. — Nekdajší starovesský kupec Andor Szlovik teraz na Dreveniku pri Podhradí

do prenájmu vzal baňu na vápenné skaly, ostatné roky zaoberal sa s tým v Budakesi pri Budapešti. — Dňa 22. mája ráno bol v Magure veľký mráz, ktorý v zahradách značnú škodu zapríčinil. 23. a 24. mája padal sneh.

Dezider Bánffy † všetkým ľudakom známy ministerpredseda liberálov, po dlhej chorobe zomrel 24. mája.

Ratovanie na Váhu. Na moste Váhu v Piešťanoch prechádzajúci sa kúpeľní hostia tieto dni boli svedkami trapného výjavu. Ku mostu totižto blížila sa jedna plf, ktorú silný prúd vody hodil o jeden stĺp pre lámanie ľadu, následkom čoho sa plf pretrhla. Pltnikova dcéra spadla do vody a len po dlhom zápasení podarilo sa jej chytiť sa stĺpa. Jedon zamestnanec kúpeľa na člniku plával ku deve a zachránil ju. Policajta, ktorý sa nečinne díval na nešťastie, obecenstvo do krvi zbilo.

«Čierna ruka» v **Košiciach.** Bohatá pani v Košiciach, vdova Buerstingerova s podpisom «Čierna ruka» dostala anonymný list, v ktorom ju vyzvali, aby pod bránu cintera v modrom papieri položila tisíc korún, lebo ináč zomre. Zároveň ju upozornili, aby policie o veci neupovedomila, lebo jej to vôbec nebude osožiť. Policia neznámeho zdierača stopuje.

Požiar. Z Lipt. Sv. Mikuláša píšú, že vo Veternej Porube v dome roľníka Michala Kapu dosiaľ z nevyprávanej príčiny povstal oheň, ktorý sa vo veľkom vetre tak rýchle šíril, že za krátky čas 15 domov ľahlo popolom. Škoda číni 80.000 korún. Ľudu, ktorý hľadá v ústrety biede, služnovský úrad mikulášsky rozdal po-travných článkov v hodnote 800 korún.

Nešťastie v hore. Dňa 27. mája v Radvostke (st. trenčianska) pri rúbani dreva zabilo Ondreja Kňušiak, horlivého ľudáka. Oplakáva ho žena a štyri deti. Zavedené je vyšetrovanie, kto je príčinou nešťastia.

Na čo sa obracajú katolícke kňazské majetky? Rožňavský biskup Ludvik Balás penzijnému ústavu uhorských novinárov dal 250 korún a na budúci rok tiež toľko slúbil. Štefan Rónay r. k. farár obce Csánalos spolku katolíckej tlače dal 200 korún a katolíckemu denníku Alkotmány 100 korún. — Satmársky kanonik dr. Franc Lessenyey na satmársku r. k. dievčenskú občanskú učiteľskú pripravovňu dal 11.000 a na tamojšiu mužskú učiteľskú pripravovňu 1000 korún. — Kaločský arcibiskup dr. Ján Csernoch skalickým pohorelcom poslal 200 korún a na obnovenie kostola v obci Magyarszentmihály dal 500 korún. — Satmársky biskup Boromisza na katolícku školu obce Csap dal 2000 korún. Kanonik Anton Pemp na tú istú školu dal 500 a kanonik Karol Hehelein 100 korún. — Vesprimska kapitula na r. k. školu obce Csákány dala 500 korún. — Nebohý rožňavský kanonik Franc Fábíán spolku katolíckej tlače poručil 245 korún.

Budapešťiansky Katolícky Delnícky Kruh dňa 3. júna (v sobotu) r. 1911 v miestnostach u pána Poóša (VIII., Vig-u. č. 18. a Bérkocsis-u. roh) usporiada tanečnú zábavu spojenú so svetovou poštou. Začiatok o 8. h. večer. Vstupné: v predodprodaji 1 kor., pri pokladnici 1:20 h. Vstupenky dostať: V miestnosti Kruhu (VIII., Kistáció-u. 1.), u gazdu Jána Krajčí a aj u pánov výborníkov. Prosíme všetkých bratov a sestry slovenské aby v čim väčšom počte prišli na túto zábavu aby sme sa tam poznali ako bratia Slováci, čo nám bude slúžiť k obveseleniu ducha, lebo Slovák sa len medzi svojimi môže po svojsky zabaviť.

HOSPODÁRSTVO.

Stav siatin.

Dáždivé a teplé počasie začiatkom mája v celej krajine dobre účinkovalo na vyvinovanie siatin. Chladné počasie ktoré nastalo prostriedkom mája a mráz miestami však narobili značné škody, ktoré sú ale nie také veľké, akými sa zdaly byť v prvých dňoch po mráze. Ponevác najbližšie znova nastalo priaznivé počasie, siatiny sa zase potešiteľne vyvinujú a je nádej, že za krátky čas vynahradia škodlivý účinok studeného počasia.

Pšenice sa vôbec v celej krajine výtečne vyvinujú, miestami sú až prihusté a majú tmavozelenú farvu. Pšenice zväčša idú už do stebľa a miestami vyhánajú aj klasy. V stolici šarišskej na pšeniciach ukazuje sa hrdza, taktiež i v stoliciach Békéš, Szatmár a Szilágy.

Raže v mesiaci máji vyrástly do výšky a klasie sa veľmi dobre vyvinulo. Na južných stranách raže zväčša už odkvitly, na iných stranách však teraz kvitnú. Raže sú miestami síce riedke, ale toto nahradené je tým, že majú dlhé a dobre vyvinuté klasy.

Jačmene sú vo všeobecnosti veľmi pekné, niekde sú také bujné, že ich musia kosiť.

Ovse sa zpočiatku veľmi pekne vyvíjaly, ale chladné počasie zdržalo ich v ďalšom vý-

Dobré chutnanie!

Zdravý žalúdok si zachováme, netrápia nás tlačené, bolenie žalúdka odkedy potrebujeme Feller rebarbara Elsa-pilulky k prehnaniu. Všetci to hovoria, čo ich raz upotrebili. Oprobujte to aj vy, bo tieto pilulky riadia stolicu a napomáhajú trávenie. 6 škatuliek franko 4 koruny. Lekárnik Feller Štubica, Kostolná-ulica číslo 18. (Záhrebská stol.)

vine. V slabších ovsoch je veľa divej repice a buriny.

Repica odkvitla a dobre ženie v struku, miestami je však riedka a flakovistá.

Kukurica na mnohých miestach dobre zišla, pekne sa vyvíjalo, ale jej lístky miestami odmrzly.

Zemiaky vyjmúc najvyšších vrchovatých krajov, všade sú už posadené. Na rovinách, kde zemiaky skôr zišly, v listách utrpely škodu od mrazov, ale vňad ostala nedotknutá.

Cukrová repa na mnohých miestach sa pekne vyvíja, na niektorých vidiekoch však zaostala vo vývine.

Krmné rastliny a lúky sú pekné, ale lúky na mnohých miestach zaplavila voda. Na Dolniakoch lúky už kosia a stce niekde s prajným ale nie všade s uspokojujúcim výsledkom.

Pastviny všade poskytujú hojnosť paše.

Vo *vinohradoch* mráz a miestami ladovec narobil mnoho škody.

Ovocné stromy na niektorých vidiekoch Horniakov práve vtedy kvitli, keď nastalo studené počasie a mráz, tak že tam málo ovocia bude toho roku.

DOPISY.

Z Hrušován.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Ráďte prosím tieto riadky uverejniť v našom mišom «Kreštane».

Nedávno sme zvedeli, že je veľmi zaujímavá štatistika našej preseranskej farnosti. Za posledných 10 rokov totižto vzrástol počet katolíkov o 900. Roku 1890. bolo kreštanov 1700, teraz je ale 2600. Židov bolo 253, teraz je ich 118, sú títo poslední krčmári a árendáši.

Naší fárnici jako pri poslednej volbe, tak aj v budúcnosti budú podporovať tú drahú Indovú stranu, takých pokrstených ľudí tu nieto, čo by tisli voz podľa liberallizmu od cirkve zatraceného a od Boha odvráteného. Korheľov tu už skoro nieto.

S Bohom

Piterka.

Zo Zbehov.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie tohoto dopisu v našom «Kreštane».

Za 7 rokov pochovali sme dvoch duchovných pastierov. Naša fara je totižto zámezná. Keď sa uprázdni aj 60 sa ich hlási. Aj nebohý starenko Ján Pomykal, mal 62 rokov keď sa sem dostal. A veď je tu asi 3400 duší. Kaplána nemáme. Želáme si, aby sa vrchnosť smilovala nad nami a nám poslala mladého, práce schopného muža, ktorý môže a chce pracovať. My sme dobrí kreštania a tuhí ľudáci, každý deň spínáme ruky k Bohu, aby sme dostali horlivého pastiera a tuhého ľudáka náčelníka.

S kreštanským pozdravom

Koňan.

Z Krassóváru.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Vysokostený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie tohoto dopisu v našom «Kreštane».

Tu je tak málo Slovákov, jako bielych havranov. Predsa sa ohlasujem v našom milom Kreštane, a síce od veľkej nevysloviteľnej radosti. Náš drahý a zriedkave pobožný notár Ladislav Haatrampf, 28. apríla, nasledujúci hlas svojho svedomia, navrátil sa do lóna r. k. cirkve a opustil vieru bludu. S prikladnou pobožnosťou složil vyznanie viery a prijal sväté sviatosti.

S kreštanským pozdravom

Jožko.

Gölniebaňsky okres vo Spiši.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Ráďte prosím uverejniť tieto riadky v našom mišom «Kreštane».

V obcách podhradského okresu počet obyvateľov je nasledujúci. Prvé číslo označuje počet obyvateľov pred 10 rokami a druhé terajší počet obyvateľov.

Sídlo okresu mesto Gölniebaňa 4087—3825, Nižná

Kto žiada požičku?

Kto na svoj majetok záložnú požičku mieni si vypožičať, tak nech sa s dôverou obráti ku «Kisbirtokosok Országos Földhitelintézet» Budapest, V., Géza-u. 2. (svoj dom). Tento ústav dáva tak malú jako aj veľkú požičku, preto aby bolo spomozeno stredno- a malo-hospodárom. Pre toto požičku už od 300 korún dáva. Kto veľké úroky prinútený je od jeho dlhu platiť, tomu náš ústav s lacnou požičkou ľahko môže pomôcť na jenu tárchách. Predošlých veriteľov tento ústav s touto požičkou vyplatí, a za lacné peniaze odpravi všetky tie prekážky, ktoré sú s dávaním tejto požičky spojené. Požičky sa dávajú do polovice hodnoty majetku. Keď dlžník poriadne platí, ústav náš požičku nemôže vypovedať, ale dlžník svoje dlhy bárstedy, lebo v celkosti alebo v častkách bez všetkých pobočných výdavkov môže si splatiť. Pri parcelovaní na pomoci je v každom ohlade. Ústav na jednoduchý list bár komu ochotne odpoveda.

Slovinka 834—1752, Vyšná Slovinka 689—744, Hrišovce 262—251, Jaglovce 1081—1068, Malý Folkmár 209—291, Klukláknava 1174—1078, Kojšovce 1171—1056, Margecany 685—796, Veľké Helcmanovce 1354—1268, Veľký Folkmár 837—714, Stará voda 321—322, Trakdorf 750—632, Richnava 704—686, Švedlér 1708—1856, Opáka 152—83, Kaľava 304—285. Einsiedeln 1901—1781, Smolnik 2553—2337, Szmolniaka Hutta 1146—1188, Zakarovce 1224—1366. Z celého okresu je vzdialených 3195.

S Bohom

Štatistikár.

Rozmary a Žarty.

Prebral ho. V hostinci dvaja pánovia takto sa shovárajú:

— Vieš, keď som bol v Afrike, zni som tam takého murenina, ktorý bol tak čierny, že pred ním lampu treba bolo zapáliť, aby ko človek videl.

— To je ešte nič, ja jom znal tak chudého človeka, že prinajmenej dva razy musel vojsť do izby aby ho bolo možno zbadaf.

*

Dobre sa učí. — Jak sa učí vás synáček?

— Veľmi dobre. Professori ho tak radi majú, že po zkončení prednášiek ho prosia, aby ešte za hodinu a často i aa dve ostal v škole.

*

Jeho smýšľanie. — Janku moj. ty si náležitý pijak, ale povedz mi, o čom ty myslíš, keď si triezvy?

— No, o tom, jako by som sa mohol opif.

Spisy redakciou odporúčané.

Mučenica čistoty rečená, 24 strán obsahujúca knižtica znamenitá vyšla z pera dra Jozefa Janda Dekanfarára (v Nitrapereslány). Cena 9 halierov. Každý deň by ju mali dať duchovní pastieri do ruky; táto knižka je povolaná k podpore pannenstva a k ochrane nevinnosti. Veľmi vrele ju odporúčame.

Upozornenie. Viacráz obrátili sa už ku nám jednotlivci s tým, zdáľíž je spoľahlivý ten alebo onen ústav sprostredkujúci požičky? Otázka táto bude napozatým zbytočná, lebo hľa, my odporúčame a síce veľmi vrele jedon taký výborný ústav, ktorý je bezpodmienečne spoľahlivý a nad toto ešte aj nie je sprostredkujúci, ale

požičky sám prevádzajúci ústav, tak že trovy prostrednictva môže si usporiť ten, kto sa tu uchádza o požičku. Tento ústav je: «Kisbirtokos Országos Földhitelintézete».

Udržanie lichvy v dobrom zdraví muoho starosti zapríčiňuje hospodárom, preto odporúča sa. aby stále v domácnosti mal Fellerov chýrny krmný prach s ochrannou známkou Elsa, bo pri tohože upotrebovaní kone leho budú ohnivé, hydina mu ostane zdravá, ošípané mu ztučnejú a kravy dobre budú dojif, keď ku krmu každý deň primieša Fellerovho krmného Elsa prachu, ktorý zväčšuje chuť k žraníu, posilňuje žalúdok zvierata, hati klanie a chráni lichvu pred úpadom. 5 škatuliek 5 korún. V pôvodnej jakosti k dostaniu u lekárniky V. Eugen Feller, Stubica, Kostolná ulica číslo 18. (Zahreb. stol.)

Odkazy redakcie.

J. J. P. Všetko sme uverejnili čo sme dostali.

V. B. S. Darmo je! Zo psa nebýva slanina ani z capa baranina.

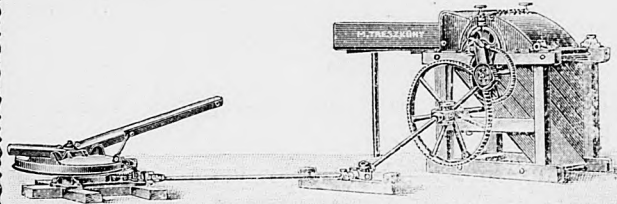
Sť. O. B. Nasledujte našu radu: rozširujte Jednotu a Kestana.

Verte
že slanovinový lieh sily

kráľom je slanovinových liehov!
za 6 korún franko posela 3 veľké alebo 6 stredných flašiek

„KOSMOS“-LABORATORIUM, Győr, Baross-út.

Hospodárske stroje!

Pánom hospodárom odporúčam svoje najnovšie: Mláfačky ručné a žentúrové. Žentúre kryte bezpečné. Pastorky. Mláfacie garnitury. Rajtáre. Triery. Sečkovice. Stroje na rezanie kapusty. Struhadlá na burgyňu. Pluhy. Brány. Stroje na siatie. Hrable. Stroje na moržovanie kukurice. Šrotovníky. Stroje na lámánie kôry. Stroje na miesenie hliny. Okružné píly. Decimálky. Mangle na prádlo atď.

Obrázkové cenníky na žiadosť zdarma a franko.

Michal Treskoň

strojník a majiteľ dielne na hospodárske stroje
v BYTČI (Nagybicscse).

Obchodná týždenná zpráva.

V Budapešti, 27. mája.

Úradne značené ceny za 100 kilogrammov.

Pšenica tiskká, nová	kor.	24:25—25:10
» stolnobelohradská, nová...	«	24:00—25:80
» peštianska, nová	«	24:10—25:90
« banátska, nová...	«	24:00—25:20
Jačmeň nový, prvotriedny	«	16:80—17:30
Raž prvotriedna	«	18:70—18:90
« druhotriedna	«	18:50—18:60
Ovos prvotriedny	«	19:80—20:80
« druhotriedny	«	19:50—20:00
Kukurica	«	12:80—13:30

Všetko po 100 kilogrammoch.

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K.	20:00	19:50	19:00	18:50	18:00	17:20	16:40
č.		7	7½	8			
K.		15:60	14:40	8:20			

Za 50 kilogrammov i s vrecom.

Strova:

Otruby drobné	kor.	11:00—11:20
« hrubé	«	11:10—11:30
Fazula veľká biela	«	20:00—21:00
Fazula strakavá	«	23:00—24:00
Zemiaky (hornouhorské) biele	«	5:00—5:20
« « ružové	«	5:40—5:60
« « žlté	«	6:80—7:00
Hrach lúpaný	«	44:00—54:00
Hrach nelúpaný, čistý	«	27:00—28:00
Šošovica čistá	«	25:00—36:00
Proso	«	18:00—20:20
Datelinové sáme, červená datelina	kor.	170:00—180:00
« « lucerna	«	146:00—190:00
Mak	kor.	64:00—74:00
Rasca (kmin)	«	68:00—
Konopné sáme	«	28:00—29:00

Za 100 kilogrammov.

Mäsité články:

Sviňská masť budapeštianska	kor.	158:00—159:00
Slanina mestská 4-kusová	«	146:00—147:00
« « 3-kusová	«	150:00—151:00

A vonatok indulása Budapest k. p.-udvarról.

Érvényes 1911. május hó 1-től.

A vonatok érkezése Budapest k. p.-udvarra.

Délre				Délután				Délre				Délután			
vonat-szám	óra	perc	vonat-neme	vonat-szám	óra	perc	vonat-neme	vonat-szám	óra	perc	vonat-neme	vonat-szám	óra	perc	vonat-neme
1110	5:45		sz. v.	612	12:20		sz. v.	339	5:10		v. v.	323	12:10		sz. v.
310	5:50		«	1008	12:20		«	645	5:20		tszsz.	611	12:30		«
22	6:20		«	314	12:30		«	309	5:30		sz. v.	911	12:40		«
802	6:25		gy. v.	10	12:35		«	1905	5:30		«	301	12:50		gy. v.
8	6:40		sz. v.	912	12:50		«	609	5:45		«	903	1:00		«
1502	6:45		gy. v.	24a ²⁾	1:00		«	909	5:45		«	401	1:05		«
1503	6:55		sz. v.	1504	1:20		gy. v.	19	5:55		«	7	1:10		sz. v.
1002	7:00		gy. v.	316	1:35		sz. v.	313	6:00		«	601	1:25		gy. v.
602	7:05		«	1304	1:40		gy. v.	17	6:05		«	1	1:30		«
906	7:10		«	604	2:00		«	1707	6:15		«	1901	1:40		«
402	7:20		«	4	2:05		«	11	6:25		«	1301	2:10		«
1302	7:25		«	404	2:15		«	407	6:30		«	325	2:15		sz. v.
312	7:30		«	916	2:20		sz. v.	1007	6:50		«	1501	2:30		gy. v.
908	7:45		sz. v.	318	2:20		«	315	6:50		«	327	4:20		sz. v.
608	8:00		«	320	2:30		«	1505	7:00		«	329	5:25		«
1102 ¹⁾	8:05		gy. v.	26	2:30		«	1305	7:10		«	15	6:25		«
406	8:10		sz. v.	512	2:40		«	509	7:20		«	3	6:35		gy. v.
508	8:20		«	1902	2:55		gy. v.	919	7:25		«	507	6:40		sz. v.
1906	8:25		«	304	3:00		«	317	7:30		«	421	6:55		v. v.
306	8:35		«	904	3:20		«	319	7:40		«	907	7:20		sz. v.
1706	8:55		«	1022	3:30		v. v.	21	7:45		«	607	7:25		«
2	9:20		gy. v.	18	4:25		sz. v.	1003	8:00		gy. v.	305	7:35		«
24	11:55		sz. v.	328	4:25		«	1509	8:15		sz. v.	25	7:45		«
314a ²⁾	12:00		«	606	5:00		gy. v.	1021	8:20		v. v.	405	8:00		«
				410	5:10		sz. v.	515	8:35		sz. v.	1009	8:05		«
				6	5:15		gy. v.	321	8:45		«	1705	8:20		«
				324	5:20		sz. v.	13	9:20		«	329a ¹⁾	8:35		«
				514	5:40		«	307	9:25		«	9	8:45		«
				308	5:55		«	1005	9:35		gy. v.	1507	8:50		«
				914	6:05		«	913	9:55		sz. v.	27	9:00		«
				1004	6:15		gy. v.	5	10:05		gy. v.	331	9:10		«
				510	6:15		sz. v.	409	10:20		sz. v.	303	9:20		gy. v.
				326	6:25		«	23	10:45		«	29	9:28		sz. v.
				328	6:40		«	605	11:25		gy. v.	1001	9:35		gy. v.
				918	6:45		«					603	9:35		«
				516 ³⁾	6:55		«					915	9:45		sz. v.
				1708	7:10		«					403	9:55		gy. v.
				332	7:10		«					905	10:00		«
				1006	7:40		gy. v.					1303	10:10		«
				1508	8:00		sz. v.					333	10:25		sz. v.
				1908	8:25		«					517	10:35		«
				334	8:40		«					1503	10:50		gy. v.
				518 ⁴⁾	9:05		«					1907	10:55		sz. v.
				1306	9:15		«					25a ¹⁾	11:05		«
				610	9:30		«					335 ¹⁾	11:20		«
				1510	10:00		«					1103 ²⁾	11:30		gy. v.
				336	10:05		«								
				910	10:10		«								
				1010	10:25		«								
				408	10:25		«								
				12	10:50		«								
				338	11:10		v. v.								
				614	11:25		sz. v.								
				422	11:35		v. v.								

A vonatok érkezése Budapest-Józsefvárosra. Délre.

511 ³⁾	4:40	sz. v.	Tápiószőlő-Tápiószőlő
513	5:00	«	Nagykátá
311	5:50	«	Gödöllő
917	6:17	«	Kunszentmiklós-Tass

¹⁾ Junius 15-től bezárólag szeptember 15-ig közlekedik.
²⁾ Vasárnap és ünnepnapokon május 15-től bezárólag szeptember 10-ig közlekedik.
³⁾ Nagykátától Szolnokig csak szombaton közlekedik.
⁴⁾ Csak szombaton közlekedik.

¹⁾ Vasár- és ünnepnapokon május 15-től bezárólag szeptember 10-ig közlekedik.
²⁾ Junius 15-től bezárólag szeptember 15-ig közlekedik.
³⁾ Csak hétfőn közlekedik.

Silná a dobrého výsledku je PÓVODNÁ Centifol a-fahúca masť

(predtým zázračná masť)

Zahati a zastavi otrávenie krvi. Zbytočnou činí každú operáciu. Upotrebujú ju pri prekážkach tvorenia mlieka, zatvrdnutí prs, hnatíu, pri rozličných ostalých chorobách, pri omnutých nohách, ranách, opuchlinách, pri ranách povstalých následkom úderov, výstrelov; k vyťahnutiu hvozdí, trnov; potrebujú ju ďalej proti vredom, karbunkulom, proti boleniu prstov a nechtov, proti opuchlinám hrdla, proti tečeniu uší, pri ranách detských atd. atd. Menej ako dveškatule sa neposiela; objednať možno pri poprednom poslaní peňazí alebo s ostovou dobierkou. Dva tegle 3 K 60 h. Jediný prameň objednávania:

A. THIERRY lekárnik a anjelovi strážcovi **Pregrada** pri Rohíči.

V Budapešti k dostaniu v každej lekárni a u lekárnik Jozafa Töröka.

Allein echter Balsam
aus der Schützengel-Apotheke des
A. Thierry in Pregrada
bei Rohitsch-Sauerbrunn.

Všestranne známeho pôvodného balzamu 1/2 l alebo 6/1 alebo 1 fľaška pre rodinu na cesta 5 kor. 60.

Ludovú pút do svätej zeme

s dovolením prevelebných vrchností cirkevných a predstavenstva rádu sriaďuje **P. Ferdinand Kaizer**, duchovný rádu sv. Františka a komisár svätej zeme. Odehod z Budapešte 28 júla 1911. — 27 júla popoludni o 5. hodine shromaždenie sa vo dvorefrantiškánskeho kláštora Budapest, II., Margit-körut 23. Večer o 6. kázeň a litánie. 28 júla ráno o 4 h. sv. omša a spoločné sv. primanie. O 1/2 6. pohne sa processia k železničnej stanici, odchod o 1/2 7.

Narat 30 augusta. — **Ceny**: I. trieda 700 korún, II. trieda 550 korún, III. trieda 350 korún. V týchto cenách obsahuje sa: 1. Železničná a loďná karta z Budapešte do Jeruzalema a zpiatky. 2. Z Triestu do Jaffy zaopatrenie na lodi bez liehových nápojov. 3. V svätej zemi úplné zaopatrenie s vínom. 4. Výdavky za voz pri výlete do Betlehema. 5. Výdavky za voz pri výlete do sv. Jána. 6. Výdavky v Jaffe pri opustení lode a návrate na loď. 7. Z Jaffy po Triest úplne zaopatrenie bez liehových nápojov. 8. Výdavky za prehladuntie cestovných passov. 9. Poplatok (20 korún) za navštívenie svätých miestností nachodiacich sa v rukách turkov jeruzalemských. Povinnosť k úplnému zaopatreniu trvá od Triestu po Triest. **Smer cesty**: Budapest—Triest—Jaffa. (Tu zostúpa z lode tí, ktorí nesúčastnia sa na púti do Nazareta a pod vedením duchovného z rádu sv. Františka idú do Jeruzalema, kde prehladnu sv. miesta, kým ostatní pútnici vrátia sa z Nazareta) Caifa—Hora Karmelská—Nazaret (tu pobavenie sa cez tri dni, rátajúc cestovanie ta a návrat; v tomto čase kto chce na vlastné trovy môže ísť na Horu Tábor na koni alebo na somárovi) Caifa—Jaffa—Jeruzalem—Betlehem—Sv. Ján (v tomto čase kto chce na svoje trovy môže ísť do Jericha, k Jordánu a k mŕtvému moru) Jaffa—Triest—Budapest. **Prihlasy**: Prihlásiť sa možno jedine u **P. Ferdinanda Kaizer** (Budapest, II. okres, Margit-körut 23. číslo), z ktorej príležitosti popredku treba poslať 50 korún.

ZDARMA

na ukážku zasielam vzorky každému, kto o ne píše a síce **barchetu, flanelu, kanafasu, sefiru**

plátna všetkých šatových látok (štofov) zimných i letných atd. všetko stále barevne najnovšej módy a z dobrého materiálu, zasiela s poštovou dobierkou a nezodpovedný tovar prijme zpiatky česká kresťanská firma

JOSEF DAX

vlastná výroba rukodilného tovaru v Bystřim n/Metují (Čechy)

Partie pekných a veľkých zbytkov 40 m. za 20 K, špatnejší za 18 K. Objednávky od 20 K franco. Vzorky od zbytkov nezasielam.

Lacné česke perie!

5 kilo nové tmavé driapané 9,80 K, lepšie 12 korún, Biele mäkké, jak páper 18 K, 24 K. Biele ako snah mäkké jak páper, drapané 30,

36, 42 K. — **Hotové postele.** Z červeného činovatu 1 dobre naplnená perina, alebo 1 zpodná perina 180 cm. dlhá 116 cm. široká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.—, 2 metre dlhá, 140 cm., široká K 13.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška 80 cm. dlhá 58 cm. široká K 3.—, 3,50, 4.—, 99 cm. dlhá, 70 cm. široká K 4,50, a 5,50. Krom toho šotovujeme vo veľkosti dla vôle. Trojdielovú srstennú matrac na jednu postel K 27.— lepšej jakovosti K 33. Zasielky vyše 10 korún franko s poštovou dobierkou. Výmena a navrátenie dovoľuje sa pri náhrade porta. **Benedikt Sachsel, Lobes 135.** pri Pilsen (Čechy).

Rušeň!

!!! S 18 prvými vyznačeniami !!!

Ludvik Kállai motor dielňa

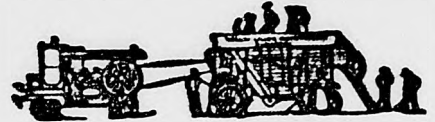
Budapest, VI., Gyár-utca 28. szám.

Odporuča najvrelej Ludvika Kállai

elektrické benzínokomobil stroje k mlatbe

s dvojím vystrojením ku čisteniu.

!! Úplná záruka za viborné mlatenie !!

!!! Jedina novota !!!

! Najjednoduchší a najdokonalejší mlátebný stroj prítomnosti !

Bez strojnika ľahko k vedeniu bár ktorým gázdóm aj medzi domámi slamou krytými.

Osobytná trieda pre stroje poľného hospodárstva ako:

parostroje, mlyny, rajtare, stroje k mlateniu a ku siatiu atd.

Ludvika Kállai ktoré sa v našej vlasti najlepšie podarili.

Cenník s obrazmi na žiadosť zdarma a franko

Rušeň!

Najlepší český prameň k objednaníu.

Lacne perie na postel!

S. Benisch

1 kg. sivé dobré drápané 2 K, lepšie 2 korún 40 hal.; prima polbiele 2 korún 80 halierov; biele 4 K, biele páperové 5 K 10 h.; 1 kg. veľmi fajne, ako snah biele, drápané 6 K 40 h., 8 K.; 1 kg. papierie, sivé 8 K, 7 K; biele fajnové 10 K; naj-fajnejšie papierie z prs 12 K. — Pri obledaní 5 kg. franko.

Hotové postele z hustej tkaniny červeného, modrého, bieleho alebo žltého nankingu, 1 perina. 180 cm. dlhá 120 cm. široká s dvomi podhlavkami, každý 80 cm. dlhý, 80 cm. široký, naplnený novým, sivým, veľmi trvácim mäkkým perím 18 K; polpapierie 20 K; papierie 24 K; jednotlivé periny 10 K, 12 K, 14 K, 18 K; podhlavky 3 K, 3 K 50 h., 4 K. Periny 200 cm. dlhé 140 cm. široké 13 K, 14,70 K, 17,80 K, 21 K. **podhlavky** 90 cm. dlhé 70 cm. široké 4,50 K, 5 K, 5,20 K, 5,70. Spodné periny z pevného vrázkovaného grádlu 180 cm. dlhé, 118 cm. široké 12,80, 14,80 K. Vývoz s poštovou dobierkou od 12 K počnúc franko. Výmena alebo návrat dovolené.

Za nezopovedné návrat peňazí obšírny cenník zdarma a franko. **S. Benisch v Deschenitz č. 826., (Čechy.)**

Zriedkavá príležitosť!

Fabrika, ktorú zničil požiar, poverila ma direktne odpredať svoj zachránený tovar, a síce mnoho tisíc krásnych fažkých

flanelových prikryvadiel,

najnovších vzorov a v módnych farbách, ktoré majú len ľedva znateľné vodové šplahy. Tieto pokrývavdlá upotrebit možno v každej lepšej domácnosti ku pokrývaniu postiel i osôb, — sú veľmi jemné, teplé a mocné, asi 190 cm. dlhé, 135 cm. široké. Zasielam na dobierku 3 skvoťné, veľmi jemné flanelové pokrývavdlá za **9 korún** vo všetkých módnych farbách a vzoroch; 4 kusy do hospodárstva za **10 korún**.

Každý čitateľ tohoto oznamu nech objedná v dôvere. Môžem vás uistiť, že každý bude spokojný so zásielkou.

OTTO BEKERA

c. k. finančný hlav. dozorca, na odpočinku

Náchode (Čechy), fabričky sklad 2-8.